

---Name of Journal-----

Vol(issue), PP.

.atu.ac.ir

DOI:

Original Research / Review / ...

Received:

Accepted:

ISSN:

eISSN:

Selecting the most reliable electricity supplier for Gol Gohar steel factories: ranking of power plants using multi-criteria decision-making methods

- Seyed Ali Tohidi** | Master of Industrial Engineering, Financial Engineering, K. N. Toosi University of Technology
- Mohammad Mousazadeh*** | Assistant Professor, Department of Industrial Engineering, Faculty of Engineering, College of Farabi, University of Tehran
- Majid Mirzaei Ghazani** | Associate Professor, Faculty of Industrial Engineering, K. N. Toosi University of Technology
- Nasser Safaie** | Assistant Professor, Faculty of Industrial Engineering, K. N. Toosi University of Technology

Abstract

With the increase in electricity consumption in the country over the last few years, despite the strategic nature of the steel industry in the country, the supply of electricity for steel companies has faced serious problems; In this study, we have first examined the strategies for improving the quality and increasing the production rate of Gol Gohar Steel Company through forming a SWOT matrix. Then, considering that sustainable electricity supply is identified as the key strategy to achieve this goal, using multi-criteria decision-making methods, different power plants are ranked for electricity supply of this company. For this purpose, using two main indicators of maintenance planning, i.e. reliability and availability, the options have been evaluated, and the ranking of power plants has been done using different methods: AHP, EDAS, TOPSIS, and MAUT. Also, for the weighting of criteria, two methods of forming a pairwise comparison matrix (PCM) and Shannon's method have been used.

* Corresponding Author: mousazadeh@ut.ac.ir

How to Cite: xxxxxxxx

The results indicate that among the three power plants—Kahnouj, Goharan, and Samangan—the power supply from the Samangan power plant will be the most reliable for the Golgohar company. Specifically, in three out of four decision-making methods, the Samangan power plant was identified as the best option, while it ranked second in the remaining method. Additionally, the Kahnouj power plant and the Goharan power plant were identified as the second and third-best options, respectively.

Keywords: Maintenance, Reliability, Multi-Criteria Decision Making, SWOT matrix;

JEL Classification: D⁹¹, L⁴², L⁹⁴

۱۴۰۴/۰۱/۲۴

انتخاب قابل اطمینان ترین تأمین کننده برق برای کارخانجات فولادسازی گل گهر: رتبه بندی نیروگاهها با استفاده از روش های تصمیم گیری چندمعیاره

کارشناسی ارشد مهندسی صنایع، مهندسی مالی، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

سید علی توحیدی

استادیار گروه مهندسی صنایع، دانشکده مهندسی، دانشکدهگان فارابی، دانشگاه تهران

محمد موسی زاده *

دانشیار دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
 استادیار دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

مجید میرزایی قزانی

ناصر صفایی

چکیده

با افزایش مصرف برق در کشور طی چند سال اخیر، علی رغم راهبردی بودن صنعت فولاد در کشور، تأمین برق برای شرکت های فولادی با مشکلات جدی روبرو شده است؛ در این مطالعه، ابتدا به بررسی راهبردهای بهبود کیفیت و افزایش نرخ تولید شرکت فولاد گل گهر از طریق تشکیل ماتریس SWOT پرداخته ایم. سپس، با توجه به اینکه تأمین برق قابل اطمینان، کلیدی ترین راهبرد برای نیل به این هدف شناسایی شده است، با استفاده از روش های تصمیم گیری چندمعیاره به رتبه بندی نیروگاه های مختلف برای تأمین برق قابل اطمینان این شرکت پرداخته ایم. به این منظور، با استفاده از دو شاخص اصلی نگهداری و تعمیرات، یعنی قابلیت اطمینان و در دسترس بودن به ارزیابی گزینه ها پرداخته و رتبه بندی نیروگاه ها با استفاده از چهار روش تصمیم گیری EDAS، AHP، TOPSIS و MAUT انجام شده است. هم چنین برای وزن دهی معیارها از دو روش تشکیل ماتریس مقایسات زوجی (PCM) و روش شانون بهره گرفته شده است. نتایج حل نشان دهنده آن است که از میان سه نیروگاه کهنوج، نیروگاه گهران و نیروگاه سمنگان، تأمین برق قابل اطمینان شرکت گل گهر توسط نیروگاه سمنگان قابل اتکاتر خواهد بود. به طور خلاصه، در سه روش از چهار روش تصمیم گیری، نیروگاه سمنگان به عنوان نیروگاه برتر شناخته شده و در دیگر روش نیز در جایگاه دوم

۴ | سال ؟ | شماره ؟ | فصل سال (دولت پژوهی | سال اول | شماره ۴ | تابستان ۱۴۰۳)

رتبه‌بندی قرار گرفت. هم‌چنین در مجموع، نیروگاه کهنوج نیروگاه گهران به عنوان دومین و سومین نیروگاه شناسایی شدند.

کلیدواژه‌ها: نگهداری و تعمیرات، قابلیت اطمینان، تصمیم‌گیری چندمعیاره، ماتریس SWOT:

طبقه بندی JEL : D۹۱,L۴۲,L۹۴

۱- مقدمه

صنایع فولادی یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین بخش‌های تولیدی کشور محسوب می‌شوند و حدود ۳۰ درصد از تولید ناخالص ملی^۱ GDP را در اختیار دارند. طبق آمارهای رسمی اتاق بازرگانی صنایع و معادن کشور^۲ در سال ۱۴۰۰، ارزش افزوده صنعت فولاد، سالانه به ۲۰ میلیارد دلار می‌رسد و صنایع فولادی برای ایجاد این میزان ارزش افزوده، سالانه ۲۰ میلیارد کیلووات ساعت برق مصرف می‌کنند. وجود ظرفیت نیروگاهی ۶ هزار مگاواتی در صنعت فولاد، شرکت‌های بزرگ خصوصی و شبه دولتی در این حوزه را برای تولید برق و کاهش بار انرژی از روی دوش دولت ترغیب می‌کند.

شرکت‌های فولادسازی برای داشتن بهترین عملکرد در تولید، به برق پیوسته با قطعی شبکه کمتر نیاز دارد؛ معیارهای در دسترس بودن^۳ و قابلیت اطمینان^۴ باعث کمتر شدن قطعی کوتاه مدت شده و در صنایع فولاد توقفات کوتاه در تولید موجب هزینه‌های بالایی در بهای تمام شده محصول می‌گردد. از جمله توقفات و خسارات تولید در زمان قطع برق می‌توان به پایین آمدن دمای کوره‌های قوس الکتریکی و افزایش زمان و هزینه تولید اشاره کرد. کمبود منابع انرژی و قطعی برق طی سال‌های اخیر، به یکی از چالش‌های بزرگ صنایع به ویژه صنایع انرژی‌بر مانند فولاد تبدیل شده است؛ البته قطعی گاز در زمستان هم مسئله دیگری برای صنایع تولیدی محسوب می‌شود که بر میزان تولید، فروش و صادرات اثر منفی می‌گذارد. با در نظر گرفتن چالش‌های ذکر شده به ویژه برای صنایع فولادی، این مطالعه در راستای یافتن قابل اطمینان‌ترین نیروگاه برای تأمین برق شرکت فولادی گل‌گهر انجام شده است. اهمیت این پژوهش برای شرکت‌های فولادی از این جهت بسیار بالا است که انتخاب یک نیروگاه کارا برای تأمین برق و متناسب با معیارهای کلیدی نظیر «در دسترس بودن» و «قابلیت اطمینان» می‌تواند از افزایش قیمت تمام شده و افزایش زمان تولید بکاهد و از خواب سرمایه یا ماشین‌آلات صنعتی جلوگیری کند. هم‌چنین سرمایه‌گذاری جهت تأمین برق از چنین نیروگاهی، سودآوری بسیار بالایی برای شرکت خواهد داشت که به راحتی می‌تواند هزینه تأمین برق خود را از این راه بدست بیاورد و مازاد سودآوری آن را نیز صرف سایر امور کند.

^۱ Gross Domestic Product

^۲ chambertrust.ir

^۳ Availability

^۴ Reliability

بر اساس بررسی‌هایی که در معاونت کسب و کار اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران صورت گرفته و مبتنی بر گزارشات سالانه وزارت نیرو^۱، سالنامه آماری^۲ و گزارشات معاملات انرژی در سایت بورس انرژی^۳، در کنستانتره‌سازی ۳۳۷ مگاوات در هر ساعت برق مصرف می‌شود. به علاوه، در گندله‌سازی ۴۴۵ مگاوات، در احیای مستقیم آهن اسفنجی ۴۶۸ مگاوات و در ذوب و فولاد سازی مصرف برق به ۳۷۱۷ مگاوات در ساعت می‌رسد. در بخش مقاطع طویل مانند میل گرد، نبشی و ناودانی نیز مصرف در حدود ۱۷۸ مگاوات برآورد شده است. حال آنکه، با کنار هم گذاشتن عوامل اثرگذار بر دینامیک عرضه و تقاضای برق که مورد اشاره قرار گرفت، به نظر می‌رسد با توجه به رشد مصرفی که به ویژه در بخش خانگی (۳۲٪ از مصرف کل کشور) وجود دارد، مشکل قطعی برق صنایع در سال‌های آتی هم‌چنان باقی است که این امر ضربه سنگینی بر ظرفیت تولید این بنگاه‌های اقتصادی وارد خواهد کرد. در واقع صنایع در سال‌های پیش رو با دو چالش اساسی (۱) قطعی گسترده برق و (۲) افزایش قیمت برق روبرو خواهند بود. هر چند که وزارت نیرو در صدد ایجاد مشوق‌هایی برای تولید برق از طریق منابع مختلف هست، اما دولت به دلیل برخی قوانین بالادستی، حق تولید و توسعه نیروگاه‌های جدید را ندارد. در نتیجه، به دلیل ارزشمند بودن هر کیلووات برق تولیدی برای شرکت‌های تولیدی آهن و فولاد، واحدهای تولیدی می‌بایست برای رفع چالش‌های مربوط به تأمین برق خود بیاندیشد و این امر آن‌ها را به سمت و سوی مدیریت مصرف انرژی و تأمین برق به صورت خودتأمین سوق خواهد داد.

شرکت فولاد گل‌گهر استان کرمان بیش از ۱۲ سال است که در صنعت فولاد ایران پیش‌تاز تولید محصولات فولادی می‌باشد. طی ۵ سال اخیر، به دلیل کمبود برق در ساعات اوج مصرف و پیک‌های بار، برخی از نیروگاه‌های تأمین‌کننده برق گل‌گهر دچار اختلالات پراکنده و مداوم چشم‌گیری شدند. این قطعی‌ها موجب افزایش ضایعات و کاهش کیفیت محصولات می‌شد. در نتیجه، این تحقیق به دنبال انتخاب قابل اطمینان‌ترین نیروگاه برای تأمین برق شرکت گل‌گهر صورت گرفته است. در جدول (۱) به کمک ماتریس SWOT و با توجه به شرایط محیطی و سطح فناوری که شرکت فولادی گل‌گهر دارد، به تحلیل وضعیت شرکت فولادی گل‌گهر پرداخته شده است. هدف این تحلیل شناسایی استراتژی‌هایی است که شرکت باید برای ارتقای کیفیت محصول و افزایش فروش اتخاذ کند.

^۱ moe.gov.ir

^۲ www.amar.org.ir

^۳ www.irenex.ir

جدول ۱. ماتریس SWOT

نقاط ضعف داخلی (W)	نقاط قوت داخلی (S)		
<p>(۱) الکتریکی بودن کوره ها و نیازمند بودن به برق ثابت و قابل اطمینان</p> <p>(۲) مشکل تأمین برق در صورت نداشتن نیروگاه اختصاصی</p> <p>(۳) آلودگی به شدت بالای زیست محیطی در صورت افزایش نرخ تولید</p> <p>(۴) محدود کردن مصرف برق این صنعت در اولین گروه در زمان اوج بار مصرف برق</p>	<p>(۱) به دنبال ایجاد تنوع در سبد محصول</p> <p>(۲) دارای مشتریان ثابت و برند بودن</p> <p>(۳) برخورداری از تکنولوژی القایی برای ذوب</p> <p>(۴) نرخ تولید محصول بالا</p>	<p>عوامل درونی</p> <p>عوامل بیرونی</p>	
راهبرد WO	راهبرد SO	<p>(۱) نزدیک بودن به جنوب کشور برای تأمین آب</p> <p>(۲) نزدیک بودن به چندین نیروگاه برق برای تأمین برق</p> <p>(۳) حمایت های مالی دولت از صنایع راهبردی مانند فولاد</p> <p>(۴) نزدیکی بودن به معادن سنگ آهن</p>	فرصت های محیطی (O)
راهبرد WT	راهبرد ST	<p>(۱) کمبود منابع آبی برای تأمین آب</p> <p>(۲) قطعی برق در پیک های اوج مصرف برق</p> <p>(۳) رقیب های به شدت خلاق در نوآوری و سبد محصول</p> <p>(۴) هزینه های بالای ضایعات و محصولات معیوب</p>	تهدیدات محیطی (T)
<p>(۱) انتخاب بهترین نیروگاه از نظر شاخص های نت یا ساخت نیروگاه برای تأمین برق</p>	<p>(۱) ساخت یا واردات کوره های القایی جدید با مصرف کمتر برق با کمک حمایت های دولتی</p> <p>(۲) افزایش کیفیت محصول با یافتن معادن با خلوص بیشتر و کاهش هزینه تمام شده</p>		
<p>(۱) داشتن یک شبکه برق پشتیبان جهت پشتیبانی هنگام قطعی برق و نظافت کوره ها جهت کاهش مصرف برق</p>	<p>(۱) ایجاد سبد متنوع محصول با در نظر گرفتن محصولات متنوع شرکت های رقیب</p> <p>(۲) با افزایش نرخ تولید و کاهش قطعی برق در نتیجه کاهش هزینه های ضایعات با تأمین به اندازه برق و آب</p>		

با توجه به جدول (۱)، برای افزایش فروش محصولات شرکت گل گهر کرمان و همچنین افزایش سهم بازار خود، می‌بایست از راهبردهای WO^۱ (به منظور کاهش اثرات ناشی از نقاط ضعف سازمان در بهره‌گیری از فرصت‌های موجود) و WT^۲ (به منظور حداقل‌سازی ضعف‌های سازمان در برابر تهدیدهای شناسایی شده) بهره برد. با توجه به این دو راهبرد در خواهیم یافت که بهترین راهبرد شرکت در این خواهد بود که مشکل تأمین برق قابل اطمینان و با ثبات خود را به وسیله تأمین برق از یکی از نیروگاه‌های اطراف خود بر طرف کند. کیفیت برق آن نیروگاه، با پایداری و با ثبات شبکه برق تأمین می‌شود.

با توجه به چالش گل گهر در تأمین برق با کیفیت که در ابتدا بیان شد، این مطالعه در پی آن است که با استفاده از شاخص‌های حیاتی و کاربردی نگهداری و تعمیرات، به رتبه‌بندی نیروگاه‌های موجود از منظر قابلیت اطمینان جهت تأمین برق این شرکت پردازد. در این مقاله، در بخش دوم به مرور مطالعات پیشین پرداخته خواهد شد. در بخش سوم، شاخص‌ها و معیارهای مورد استفاده که با توجه به نظرات خبرگان انتخاب گردیده‌اند، مورد بحث قرار خواهند گرفت. در بخش چهارم، به معرفی و استفاده از روش‌های رتبه‌بندی مورد نظر پرداخته می‌شود. در بخش پنجم تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از رتبه‌بندی نیروگاه‌ها با استفاده از روش‌های مختلف ارائه شده است و در نهایت، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری این پژوهش در بخش ششم ارائه شده است.

۲- مروری بر پیشینه تحقیق

۲-۱- پژوهش‌های داخلی

در زمینه تحقیق این پژوهش، مقالات متعددی یافت می‌شود که هدف آن انتخاب تأمین کننده برق و یا زنجیره تأمین برق با معیارهایی متفاوت است. در میان پژوهش‌های داخلی، منظور و رحیمی (۱۳۹۴) با در نظر گرفتن معیارهای مختلف اقتصادی زیست محیطی، سیاسی، اجتماعی، امنیت انرژی و فنی، با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی برای وزن‌دهی به معیارها و روش پرومته^۳ به ارزیابی و اولویت‌بندی گزینه‌های مختلف تولید برق پرداخته‌اند. در بین ۲۳ معیاری که اوزان هر یک را خبرگان تعیین کردند، هزینه تمام شده برای هر کیلووات ساعت در رتبه اول، امنیت تأمین منبع ورودی نیروگاه در رتبه دوم، سرمایه‌گذاری

^۱ Weaknesses – Opportunities

^۲ Weaknesses – Threats

^۳ Promethee

اولیه در رتبه سوم، تاثیر در حفظ و صرفه جویی در منابع پایان پذیر در رتبه چهارم و تاثیر در نوع بخشی به سیستم عرضه در رتبه پنجم قرار گرفت است.

امیدیان و حدریه (۱۳۹۷) تحقیقی در زمینه اولویت بندی راهبرد زنجیره تأمین در تولید برق به روش تحلیل سلسله مراتبی فازی انجام دادند. در آن پژوهش سعی شده است با مطرح کردن رویکرد مدیریت زنجیره تأمین بزرگ (لارج)، با بکارگیری روش توصیفی-پیمایشی و دریافت نظر هشت نفر خبره در صنعت برق، هریک از ابعاد رویکرد لارج با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی فازی^۱ FAHP و به کمک نرم افزار تحت وب سلسله مراتبی فازی چانگ بررسی و اولویت بندی شود.

عباسی قله سرخ (۱۳۹۸) تحقیقی در زمینه شناسایی و رتبه بندی راهبردهای مؤثر در بهبود عملکرد زنجیره تأمین با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی^۲ AHP در شرکت توزیع نیروی برق اهواز داشته است. **خلیفه سلطانی (۱۴۰۰)** تحقیقی در زمینه استفاده از روش فرآیند تحلیل سلسله مراتبی برای اولویت بندی میزان تاثیر واحدهای مختلف شرکت توزیع برق در زنجیره تأمین (مطالعه موردی شرکت توزیع برق یزد) انجام داده است. در آن پژوهش با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی و با استفاده از نظر خبرگان فعال در صنعت برق، به تفکیک کارشناسان شرکت توزیع برق استان یزد، سهم واحدهای مختلف شرکت توزیع برق در کیفیت برق تحویلی و زنجیره تأمین آن اولویت بندی شده است. **پور جواد و همکاران (۱۴۰۰)** نیز تحقیقی در زمینه زنجیره تأمین برق انجام دادند. نتیجه پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که زنجیره تأمین برق یکی از مواردی است که به دلیل وجود تعارض میان افراد ذی‌نفعان، دارای ریسک‌های متعددی می‌باشد. آن پژوهش سپس به شناسایی و اولویت بندی ریسک‌های مرتبط با زنجیره تأمین برق می‌پردازد. با توجه به اهمیت ریسک‌ها در صنعت نیروگاهی، به عنوان مطالعه موردی، ارزیابی عوامل ریسک در زنجیره تأمین نیروگاه دالاهو انجام شده است. این ارزیابی در سه مرحله شناسایی، اولویت بندی و تحلیل انجام شده است. **لطفی و همکاران (۱۴۰۰)** مطالعه‌ای در زمینه پتانسیل سنجی مزرعه های خورشیدی با روشهای تصمیم گیری چند معیاره در ایران داشته‌اند. با توجه به این که ایران از ظرفیت بالایی برای استفاده از انرژی خورشیدی دارد، اما شناخت مناطق مناسب برای احداث نیروگاه‌های خورشیدی یک موضوع بسیار مهم است. در واقع آن مطالعه در راستای ارزیابی پتانسیل

^۱ Fuzzy Analytic Hierarchy Process

^۲ Analytic Hierarchy Process

انرژی خورشیدی ۹ استان در ایران با ۳ نوع روش تصمیم‌گیری چند معیاره مجموع ساده وزنی، تاپسیس و الکتراه می‌باشد. در این راستا از ۳ معیار اصلی محل نصب، شرایط آب و هوایی و ریسک استفاده شده است، که شامل ۱۱ زیر معیار بوده و با روش آنتروپی شانون وزن‌دهی شدند. افشاریان و سهرابی (۱۴۰۰) مطالعه‌ای در زمینه رتبه‌بندی نیروگاه‌های بادی و خورشیدی با استفاده از روش AHP با در نظر گرفتن شاخص‌های مالی و اقتصادی در ایران داشته‌اند. در آن پژوهش که به دنبال رتبه‌بندی مناطق در ایران می‌باشد، ابتدا مناطقی که در سال‌های اخیر تاکنون اقدامی برای تأسیس نیروگاه‌های بادی و خورشیدی (تجدیدپذیر) صورت پذیرفته است شناسایی شد. پس از انتخاب اولیه مناطق که به کمک استخراج معیارهایی همچون طول و عرض جغرافیایی، سرعت باد و حداکثر ساعات آفتابی انجام شد، اولویت‌بندی با روش AHP و ناظر به معیارهای احداث مزارع خورشیدی و بادی (همچون بازگشت سرمایه، تأثیرات سیاسی، اقتصادی، چگالی باد، زاویه تابش) انجام پذیرفته است.

۲-۲- پژوهش‌های خارجی

در میان پژوهش‌های خارجی، **گارگ و همکاران (۲۰۰۷)**^۱ یک روش محاسباتی برای مسئله ارزیابی و انتخاب نیروگاه بهینه ارائه می‌دهند. روش ارائه شده مبتنی بر روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه نامگذاری شده است و اساساً مبتنی بر روش تاپسیس است. در آن مقاله، یک طرح طبقه‌بندی و کدگذاری جامع بر اساس ۱۹۰ معیار مرتبط برای یک نیروگاه حرارتی پیشنهاد شده است که برای توسعه یک پایگاه داده بزرگ از نیروگاه‌های موجود و بازیابی بعدی آن‌ها مناسب است.

اتماجا و باسار (۲۰۱۲)^۲ در تحقیقی ارزیابی نیروگاه‌های ترکیه را با استفاده از فرآیند شبکه تحلیلی ANP^۳ انجام داده‌اند. مطالعه آن‌ها برای تعیین میزان کفایت ظرفیت نیروگاه‌های موجود در ترکیه و نیروگاه‌هایی که در حال ساخت هستند یا برای تأسیس در آینده نزدیک در نظر گرفته شده است به کار برده می‌شود. جایگزین‌هایی که در نظر گرفته می‌شوند نیز نیروگاه‌های طبیعی هستند نظیر: نیروگاه‌های انرژی گاز، باد، زمین گرمایی، برق آبی و زغال سنگ و همچنین نیروگاه‌های هسته‌ای. با استفاده از تکنیک تصمیم‌گیری چند معیاره فرآیند

^۱ Garg et al.

^۲ Atmaca and Basar

^۳ Analytic Network process

تحلیلی شبکه ANP، ارزیابی شش نیروگاه مختلف انرژی با توجه به معیارهای اصلی مانند فناوری و پایداری، تناسب اقتصادی، کیفیت زندگی و اثرات اجتماعی-اقتصادی صورت گرفته است. **سینگ و همکاران (۲۰۱۳)**^۱ مطالعه ای در مورد انتخاب مبدل حرارتی برای عملیات حرارتی با شاخص‌های چندگانه با رویکرد تصمیم‌گیری چندمعیاره. انجام داده است. **زارع و همکاران (۲۰۱۵)**^۲ تحقیقی با هدف ارائه یک چارچوب SWOT برای تجزیه و تحلیل زنجیره تأمین برق با استفاده از روش ترکیبی AHP و Fuzzy TOPSIS^۳ داشته‌اند. در آن مقاله چارچوبی مبتنی بر تحلیل SWOT جهت برای تحلیل زنجیره تأمین برق در شمال غرب ایران ارائه شده است.

همچنین، **کومار و همکاران (۲۰۲۰)**^۴ تحقیقی در رابطه با تعیین و اولویت‌بندی مولفه‌های بحرانی که نیروگاه حرارتی نیاز به نگهداری تعمیرات پیشگیرانه آن‌ها دارند با استفاده از روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره ارائه داده است. داده‌های جمع‌آوری شده در آن مقاله مربوط به یکی از نیروگاه‌های حرارتی بوده است و در نهایت علت اصلی قطعی واحد نیروگاه حرارتی به دلیل نقص در عملیات MFT^۵ در محافظت از دیگ بخار در برابر هرگونه ناامنی شناسایی شده است. **تایلان و همکاران (۲۰۲۰)**^۶ در مطالعه ای در مورد ارزیابی سیستم‌های انرژی با استفاده از رویکردهای فازی توسعه یافته با روش‌های AHP، Fuzzy VIKOR و TOPSIS داشته‌اند. آن مطالعه با هدف شناسایی مناسب‌ترین سیستم‌های انرژی در کشور عربستان انجام شده است.

باکت و همکاران (۲۰۲۱)^۷ مطالعه‌ای با هدف تعیین تصمیمات بهینه سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر انجام داده‌اند؛ پنج گزینه انرژی تجدیدپذیر در ترکیه شناسایی شدند که عبارتند از: انرژی آبی، انرژی خورشیدی، انرژی باد، انرژی زمین‌گرمایی و انرژی زیست توده. در آن مقاله، ابتدا با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی فازی وزن معیارها شناسایی شد و سپس رتبه‌بندی گزینه‌ها بر اساس روش EDAS صورت گرفت. نتایج توصیه می‌کند که سرمایه‌گذاری، بر روی انرژی آبی و انرژی بادی می‌بایست بیشترین اولویت را داشته باشد.

^۱ Sing et al.

^۲ Zare et al.

^۳ Fuzzy Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution`

^۴ Rakesh Kumar

^۵ Master fuel tripping

^۶ Taylan et al.

^۷ Buket et al.

جدول ۲. جدول مرور ادبیات داخلی و خارجی

ردیف	نویسندگان	سال	نوع پژوهش	نوع داده	روش تصمیم‌گیری	کاربرد
۱	منظور و رحیمی	۱۳۹۴	داخلی	قطعی	AHP	اولویت بندی نیروگاه های تولید برق در ایران
۲	امیدیان و حیدریه	۱۳۹۷	داخلی	فازی	AHP	زنجیره تأمین تولید برق
۳	عباسی قله سرخ	۱۳۹۸	داخلی	قطعی	AHP	بهبود زنجیره تأمین برق
۴	خلیفه سلطانی	۱۴۰۰	داخلی	قطعی	AHP	زنجیره تأمین برق
۵	پورجواد و همکاران	۱۴۰۰	داخلی	فازی	AHP	زنجیره تأمین برق
۶	لطفی و همکاران	۱۴۰۰	داخلی	قطعی	TOPSIS, SAW ELECTERE	اولویت بندی برای ساخت نیروگاه های خورشیدی
۷	افشاریان و سهرابی	۱۴۰۰	داخلی	قطعی	AHP	اولویت بندی برای احداث نیروگاه های تجدید پذیر
۸	گارگ و همکاران	۲۰۰۷	خارجی	قطعی	TOPSIS	ارزیابی و انتخاب توان حرارتی نیروگاه ها
۹	اتماجا و باسار	۲۰۱۲	خارجی	قطعی	ANP	ارزیابی نیروگاه ها
۱۰	سینگ و همکاران	۲۰۱۳	خارجی	فازی	TOPSIS	انتخاب مبدل حرارتی برای عملیات حرارتی
۱۱	زارع و همکاران	۲۰۱۵	خارجی	فازی	AHP, TOPSIS	زنجیره تأمین برق
۱۲	کومار و همکاران	۲۰۲۰	خارجی	قطعی	AHP	تعیین خرابی اجزای بحرانی نیروگاه
۱۳	باکت و همکاران	۲۰۲۱	خارجی	فازی	AHP, FMEA EDAS	اولویت بندی انرژی های تجدیدپذیر کشور ترکیه
۱۴	تایلان و همکاران	۲۰۲۰	خارجی	فازی	AHP, TOPSIS, VIKOR	ارزیابی سیستم های انرژی
۱۵	پژوهش حاضر	۱۴۰۳	داخلی	قطعی	AHP, TOPSIS, MAUT, EDAS	انتخاب برترین نیروگاه

۳- شرح گزینه‌ها و معیارهای رتبه‌بندی گزینه‌ها

شرکت‌های فولادی برای ساخت نیروگاه باید نیروگاه را در جای تعیین شده از سوی شرکت برق بسازند. در نتیجه شرکت فولادی پس از ساخت نیروگاه در محل تعیین شده و با توجه به درآمد از نیروگاه خود، برق مورد نیازش را از بورس انرژی از یکی از نیروگاه‌های اطراف خود تأمین می‌کند. به دلیل وجود کارخانجات فولادی زیاد در استان کرمان که یک قطب مهم صنایع فلزی در ایران است و کمبود آب در این استان، و هم‌چنین نبود نیروگاه آبی یا بادی و حضور پررنگ نیروگاه‌های سیکل ترکیبی در استان کرمان، شرکت فولاد گل‌گهر کرمان به عنوان شرکت نیازمند برق و سرمایه‌گذار به عنوان یک مورد مطالعاتی انتخاب شده است. حال آنکه سه نیروگاه سمنگان، کهنوج و گوهران به دلیل در دست داشتن اطلاعات نگهداری و تعمیرات آن‌ها و نزدیک بودن نیروگاه‌ها به کارخانه جهت مقایسه و رتبه‌بندی به منظور تأمین برق کارخانجات گل‌گهر کرمان انتخاب شده‌اند.^۱

از طرفی دیگر، برای ارزیابی نیروگاه‌ها جهت تأمین برق کارخانجات فولادسازی گل‌گهر سیرجان، دو معیار اصلی در دسترس بودن و قابلیت اطمینان در نظر گرفته شده است که با استناد بر استانداردهای ISO ۱۴۲۲۴ و EN ۱۵۳۴۱ انتخاب شده است. در تعیین معیارها و زیرمعیارها که در جدول ۳ نیز ارائه شده است، سه خبره از واحدهای فنی و نگهداری و تعمیرات شرکت مپنا و با همکاری واحد برنامه‌ریزی و تولید کارخانه فولاد گل‌گهر کرمان، مشارکت داشتند. که این معیارها به صورت مصاحبه و با اجماع این کارشناسان بر روی چند معیار حیاتی و پرکاربرد در طی چند جلسه برگزیده شدند. در مجموع، انتخاب این شاخص‌ها بر اساس نقشه راهبرد سازمان بوده که به خط مشی سازمان نیز ختم شده است و در تحلیل و بررسی در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است.

معیار در دسترس بودن، مشتمل بر سه زیرمعیار (۱) زمان در سرویس بودن واحد (داده عددی)، (۲) کیفیت سوخت (داده توصیفی) و (۳) تعداد تریپ در واحد (داده عددی) است. از طرف دیگر، معیار قابلیت اطمینان که به عنوان احتمال کارکرد صحیح و بدون اشکال یک سیستم یا آیت، در شرایط مشخص و از پیش تعیین شده برای یک زمان مشخص را مطرح می‌کند، خود از ۵ زیرمعیار (۱) شاخص^۲ MTBF، (۲) شاخص^۳ MTTF، (۳) شاخص^۴ MTTR، (۴)

^۱ www.mapnaom.com

^۲ Mean Time Between Failure

^۳ Mean Time to Failure

^۴ Mean Time to Repair

شاخص 'MTWR' (۵) شاخص تکرار خرابی تشکیل شده است که هر پنج زیر معیار از نوع داده‌های عددی هستند.

جدول ۳. معیارها و زیر معیارهای انتخاب برترین نیروگاه

معیار	شرح معیار	زیر معیار	شرح زیر معیار
در دسترس بودن	مقدار زمانی است که یک تجهیز/دارایی می‌تواند در صورت نیاز مورد استفاده قرار گیرد.	زمان در سرویس بودن واحد	مدت زمان فعال عملیاتی
		کیفیت سوخت	میزان با کیفیت بودن سوخت و فاسد نبودن آن
		تعداد تریپ در واحد	تعداد توقف‌ها در واحد
قابلیت اطمینان	توانایی تجهیز/دارایی برای انجام در کار مورد نیاز، بدون شکست، برای یک دوره زمانی مشخص شده و تحت شرایط داده شده	MTBF	متوسط زمان بین خرابی‌ها
		MTTF	متوسط زمان تا خرابی
		MTTR	متوسط زمان تعمیر
		MTWR	متوسط زمان تأخیرات لجستیکی
		تکرار خرابی	تعداد خرابی رخ داده در طول زمان عملیاتی واحد

شاخص MTBF (متوسط زمان بین دو خرابی): این شاخص زمان قابل پیش‌بینی‌ای که از خرابی قبلی تا خرابی بعدی یک سیستم مکانیکی یا الکتریکی در عملکرد نرمال آن می‌گذرد را اندازه‌گیری می‌کند. در واقع این شاخص کمک می‌کند تا بتوانید پیش‌بینی کنید که سیستم شما چه مدت کار می‌کند و تا خرابی بعدی چه میزان زمان باقی مانده است.. شاخص MTBF در سیستم‌هایی کاربرد دارد که قابل تعمیر باشند و منظور از خرابی در تعریف این پارامتر، خرابی‌هایی است که باعث توقف کامل و از کار افتادن سیستم می‌شود و آن را ملزوم به تعمیر شدن می‌کند. همچنین تعمیرات دوره‌ای و متوقف کردن سیستم که طبق برنامه تعمیر و نگهداری انجام می‌گیرد (مثل کالیبراسیون یا تعویض دوره‌ای قطعات)،

^۱ Mean Time Wait Repair

مربوط به این شاخص نیست. هر چه MTBF بزرگ تر باشد، سیستم زمان بیشتری را خوب کار می کند و دیرتر خراب می شود.

شاخص MTTF (متوسط زمان تا خرابی): متوسط زمانی است که یک قطعه یا دستگاه پس از شروع به کار، به اولین خرابی خود می رسد. این خرابی به گونه ای است که دستگاه دیگر قادر به ادامه فعالیت عادی خود نیست. زمان MTTF را معمولاً به ساعت یا هزار ساعت تخمین می زنند و معمولاً در مشخصات قطعات آن را ذکر می کنند. اگر MTTF قطعه ای صد هزار ساعت اعلام شد، به این معناست که انتظار می رود به طور میانگین بعد از گذشت این مدت زمان، اولین خرابی منجر به توقف کار کرد در قطعه رخ دهد. لازم به ذکر است، این زمان صرفاً یک تخمین است و هیچ تضمینی وجود ندارد که قطعه بعد از چند ساعت از شروع فعالیت خراب نشود یا حتماً بعد از صد هزار ساعت قطعه خراب نخواهد شد و شاید خیلی بیش از آن نیز دوام داشته باشد. همچنین این زمان اعلام شده، زمان فعالیت قطعه است.

شاخص MTTR (متوسط زمان تا تعمیر): شاخصی است که بخش های تعمیر و نگهداری برای اندازه گیری میانگین زمان لازم برای تعیین علت و رفع تجهیزات خراب استفاده می کنند. این شاخص به طور دقیق مشخص خواهد کرد که تیم تعمیر و نگهداری با چه سرعتی می تواند به خرابی های برنامه ریزی نشده پاسخ دهد و آن ها را ترمیم کند. شاخص MTTR مدت زمان را از ابتدای حادثه تا زمان بازگشت تجهیزات یا سیستم به تولید در نظر نمی گیرد و به عبارت ساده تر زمان آچار بدست بودن یا تعمیر وسیله به دست تعمیر کار را محاسبه می کند.

شاخص MTWR (متوسط زمان تأخیرات تعمیر): به زمان لازم برای تأمین قطعه برای بخش نیاز به تعمیر یا تأمین نیرو برای بخش نیازمند تعمیر اطلاق می شود. وقفه زمانی که در این شاخص محاسبه می گردد شامل این موارد است: اطلاع رسانی به تکنسین های نگهداری و تعمیرات، تشخیص مسئله، رفع مشکل، جمع آوری مجدد، هم تراز و اعتبارسنجی تجهیزات، بازنشانی، آزمایش و راه اندازی تجهیزات یا سیستم تولید.

شاخص تکرار خرابی واحد: تعداد خرابی هایی که در طول زمان عملیاتی واحد رخ می دهد که منجر به این می شود که واحد نیروگاه قادر به انجام وظیفه اصلی خود که تولید برق است نباشد.

۴- روش شناسی تصمیم گیری چندمعیاره

برای پاسخ به سؤال کلیدی این پژوهش، داده‌های نگهداری و تعمیرات مربوط به سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ نیروگاه‌ها استخراج شد. همچنین، برای هر گزینه در هر معیار و به تفکیک هر زیرمعیار، پس از محاسبه ضریب اهمیت هر زیرمعیار با استفاده از روش مقایسات زوجی و روش آنترویی شانون، به اولویت‌بندی هر گزینه با استفاده از چهار روش AHP، MAUT^۱، TOPSIS^۲ و EDAS^۳ پرداخته خواهد شد. برای حل مدل AHP از نرم‌افزار Expert Choice و برای محاسبه سایر روش‌ها، از تابع نویسی در نرم‌افزار اکسل بهره برده شد. لازم به ذکر است، دلیل انتخاب روش AHP، پر کاربرد بودن آن در پژوهش‌های مشابه بوده است. حال آنکه روش‌های EDAS و TOPSIS هر دو بر پایه ایده‌آل‌های مثبت و منفی بنا شده‌اند و با توجه به رویکرد متفاوت با روش AHP، به عنوان پیوست تقویت‌کننده روش مذکور قابل توصیه هستند. و در نهایت، استفاده از روش MAUT نیز در راستای تنوع‌بخشی به روش‌ها و با رویکرد استفاده از یک روش کیفی (مبتنی بر مفهوم مطلوبیت) مدنظر بوده است. در واقع، به منظور حصول نتیجه‌ای پایدار و قابل اطمینان، استفاده از چندین روش تصمیم‌گیری و ادغام نتایج در قالب یک رتبه‌بندی نهایی مدنظر محققین این پژوهش قرار گرفته است. هم‌چنین سعی شده است تنوعی از روش‌های کلاسیک و نوین در تصمیم‌گیری چندمعیاره در رتبه‌بندی به کار گرفته شود.

۴-۱- ماتریس تصمیم مسئله

ماتریس تصمیم یک جدول ساده است که در آن به M گزینه براساس N معیار امتیاز داده می‌شود. هرچه تعداد معیارها از تعداد گزینه‌ها بیشتر باشد انتخاب نهایی بهتر است. همچنین برای نمره‌دهی به گزینه‌ها براساس معیارها می‌توان از نظرات خبرگان استفاده کرد یا اینکه از آمارها و مقادیر واقعی استفاده کرد. ماتریس تصمیم زیر، نشان‌دهنده ارزش هر گزینه در هر زیرمعیار احصاء شده مسئله است. داده‌های موجود در این مطالعه توسط خبرگان فنی، برنامه‌ریزی تولید و نگهداری و تعمیرات شرکت مینا گردآوری شده است. برخی از این داده‌ها توسط کاربران ناظر در این نیروگاه‌ها در ماژول‌های نرم‌افزار CMMS^۴، برخی دیگر

^۱ Multiple Attribute Utility Theory

^۲ Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution

^۳ Evaluation Based on Distance from Average Solution

^۴ Computerized Maintenance Management System

با نشانگرهای موجود بر روی تأسیسات یا به صورت زمان‌سنجی و برخی دیگر از گزارش‌های سالانه شرکت گلگهر کرمان^۱ گردآوری شده‌اند.

جدول ۴. ماتریس تصمیم مسئله

تکرار خرابی واحد	معیار قابلیت اطمینان				معیار در دسترس بودن			نیروگاه
	MTWR	MTTR	MTTF	MTBF	تعداد تریپ در واحد	کیفیت سوخت	زمان در سرویس بودن واحد	
۴	۱	۴	۲,۵۴۸	۲,۲۳۲	۲	۴	۴,۴۵۶	نیروگاه سمنگان
۱۲	۴	۲	۱,۰۲۰	۷۴۴	۶	۲	۴,۴۴۰	نیروگاه گهران
۲	۱	۱۶	۵,۳۴۲	۴,۴۶۴	۱	۱	۲,۲۳۷	نیروگاه کهنوج

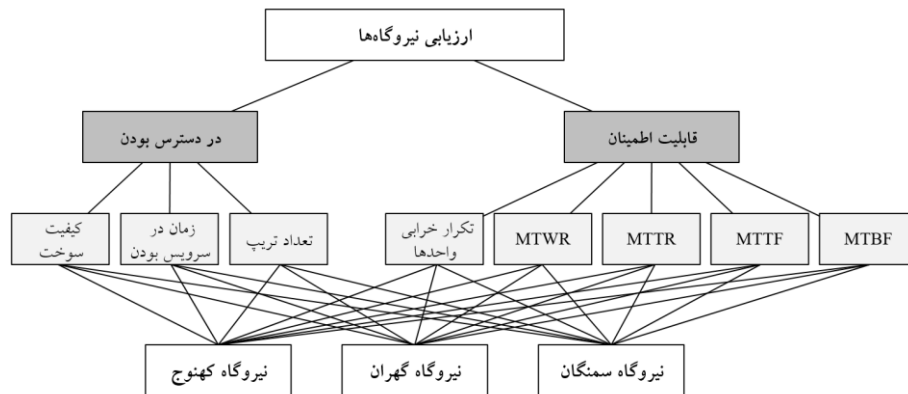
این ماتریس به عنوان ماتریس مادر، در محاسبه اولویت‌بندی هر گزینه بر اساس معیارهای معرفی شده استفاده خواهد شد. در واقع هر روش تصمیم‌گیری چندمعیاره، به دنبال انجام عملیات و پردازش مخصوص به خود بر روی این ماتریس می‌باشند که طبیعتاً رتبه‌بندی‌های متفاوتی نیز از هر روش حاصل خواهد شد.

۴-۲- روش AHP

در این مسئله با توجه به این که معیارهای ما دارای یک سری شاخص در مجموعه خود هستند و همین‌طور به دلیل وابستگی معیارها به یکدیگر از روش جبرانی مانند AHP استفاده گردیده است. در این روش، هدف از تصمیم‌گیری به صورت سلسله‌مراتبی از عوامل و عناصر تشکیل‌دهنده تصمیم ترسیم می‌شود. فرآیند سلسله‌مراتبی، نیازمند شکستن مسأله تصمیم با چندین شاخص به سلسله‌مراتبی از سطوح است. بدین منظور از درخت تصمیم استفاده می‌شود که از چهار سطح تشکیل شده است: سطح اول شامل هدف کلی از تصمیم‌گیری می‌باشد. در سطح دوم معیارهای کلی قرار دارند که تصمیم‌گیری براساس

^۱ گزارشات فصلی تعمیراتی و مصرف برق نیروگاه گلگهر

آن‌ها صورت می‌گیرد. در سطح سوم زیرمعیارها قرار می‌گیرند. در سطح چهارم گزینه‌های مورد ارزیابی قرار دارند. شکل (۱) نمودار درختی سلسله مراتبی برای برگزیدن بهترین نیروگاه با توجه به معیارها و زیرمعیارهای تعیین شده را نشان می‌دهد.

شکل ۱. نمودار درختی شاخص‌ها، معیارها و گزینه‌ها

در روش AHP پس از ساخت ماتریس‌های مقایسات زوجی (جداول پ ۱ الی ۱۱ طبق پیوست ۱)، اوزان زیرمعیارها با استفاده از روش EV^1 یا همان بیشترین مقدار ویژه به دست می‌آید. پس از آن، با بدست آوردن ماتریس‌های ارزش نسبی هر معیار و ارزش نسبی گزینه‌ها در هر زیرمعیار، با ضرب دو ماتریس مذکور، رتبه‌بندی نهایی گزینه‌ها حاصل خواهد شد. در جداول ۵ و ۶ به ترتیب، وزن زیرمعیارها و رتبه‌بندی نهایی گزینه‌ها با استفاده از روش AHP ارائه شده است.

جدول ۵. وزن زیرمعیارها با استفاده از روش AHP

تکرار خرابی واحد	MTWR	MTTR	MTTF	MTBF	تعداد تریپ در واحد	کیفیت سوخت	زمان در سرویس بودن واحد	زیرمعیار
۰/۰۰۳	۰/۰۰۸	۰/۰۲۵	۰/۰۳۴	۰/۰۲۹	۰/۰۵۷	۰/۱۷۵	۰/۶۶۹	وزن

^۱ Eigen Value

جدول ۶. امتیاز نهایی گزینه‌ها با استفاده از روش AHP

نیروگاه	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
امتیاز	۰/۴۰۶	۰/۳۷۲	۰/۲۲۲
رتبه	اول	دوم	سوم

۴-۳- روش وزن‌دهی آنتروپی شانون

روش آنتروپی^۱ یکی از روش‌های محاسبه وزن در مسائل تصمیم‌گیری چند معیاره است که محاسبه وزن به صورت مستقیم از ماتریس تصمیم استخراج می‌شود. به ویژه این روش هنگامی که پراکندگی داده‌ها مبنای وزن معیارهاست توصیه می‌شود. همانطور که در جدول ۴ نیز قابل مشاهده است، ماتریس تصمیم این پژوهش نیز پراکندگی زیاد داده‌های ورودی مسئله را نمایش می‌دهد. در این روش، ابتدا ماتریس تصمیم را به روش نرم ساده (معادله ۱) نرمال سازی می‌کنیم. سپس با استفاده از معادلات (۲) الی (۴)، وزن نهایی هر زیرمعیار محاسبه می‌شود. نتیجه حاصل از نرمال سازی در جدول ۷ و وزن نهایی هر زیرمعیار در جدول ۸ ارائه شده است.

$$r_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sum a_{ij}} \quad (1)$$

$$E_j = -k \sum r_{ij} \ln(r_{ij}) = \frac{1}{\ln(m)}, 0 \leq E_j \leq 1 \quad (2)$$

$$d_j = 1 - E_j \quad (3)$$

$$W_j = \frac{d_j}{\sum_j d_j} \quad (4)$$

^۱ Entropy

جدول ۷. نرمال‌سازی با استفاده از روش نرم ساده

نیروگاه	معیار در دسترس بودن			معیار قابلیت اطمینان			
	زمان در سرویس بودن واحد	کیفیت سوخت	تعداد تریپ در واحد	MTBF	MTTF	MTTR	MTWR
نیروگاه سمنگان	۰/۴۰۰	۰/۵۷۱	۰/۲۲۲	۰/۳۰۰	۰/۲۸۶	۰/۱۸۲	۰/۱۶۷
نیروگاه گهران	۰/۳۹۹	۰/۲۸۶	۰/۶۶۷	۰/۱۰۰	۰/۱۴۴	۰/۰۹۱	۰/۶۶۷
نیروگاه کهنوج	۰/۲۰۱	۰/۱۴۳	۰/۱۱۱	۰/۶۰۰	۰/۶۰۰	۰/۷۲۷	۰/۱۶۷

جدول ۸. ماتریس اوزان زیرمعیارها با استفاده از روش آنتروپی شانون

زیرمعیار	زمان در سرویس بودن واحد	کیفیت سوخت	تعداد تریپ در واحد	MTBF	MTTF	MTTR	MTWR
مقدار E_j	۰/۹۶۱	۰/۸۷۰	۰/۷۷۳	۰/۸۱۷	۰/۸۳۱	۰/۶۹۱	۰/۷۹۰
مقدار d_j	۰/۰۳۹	۰/۱۳۰	۰/۲۲۷	۰/۱۸۳	۰/۱۶۹	۰/۳۰۹	۰/۲۱۰
مقدار W_j	۰/۰۲۶	۰/۰۸۷	۰/۱۵۲	۰/۱۲۲	۰/۱۱۳	۰/۲۰۶	۰/۱۴۱

لازم به ذکر است، در سه روش MAUT، TOPSIS و EDAS، از همین اوزان در محاسبه مطلوبیت و رتبه‌بندی گزینه‌ها استفاده شده است.

۴-۳- روش MAUT

روش MAUT بر تشکیل تابع مطلوبیت تصمیم برای هر شاخص تاکید دارد و با ترکیب این توابع مطلوبیت، مطلوبیت هر گزینه را تعیین می کند. در این روش، ابتدا با استفاده از روش بی مقیاس سازی ویژگی‌ها^۱ و طبق معادله (۵) و (۶) به ترتیب برای معیارهای مثبت و منفی، به نرمال سازی ماتریس تصمیم می پردازیم.

$$r_{ij} = \frac{a_{ij} - \min \{a_{ij}\}}{\max \{a_{ij}\} - \min \{a_{ij}\}} \quad (۵)$$

$$r_{ij} = \frac{\max \{a_{ij}\} - a_{ij}}{\max \{a_{ij}\} - \min(a_{ij})} \quad (۶)$$

سپس با استفاده از دو معادله (۷) و (۸) امتیازدهی و رتبه بندی گزینه‌ها مشخص می شود.

$$u_{ij} = \frac{e^{r_{ij}^2} - 1}{e - 1} \quad (۷)$$

$$U_i = \sum w_j u_{ij} \quad (۸)$$

نتیجه نرمال سازی ماتریس تصمیم، ماتریس مطلوبیت نهایی و امتیاز نهایی گزینه‌ها به ترتیب در جداول ۹ الی ۱۱ ارائه شده است.

---

^۱ Feature Scaling

جدول ۹. ماتریس تصمیم نرمال شده به روش بی‌مقایس سازی ویژگی

نیروگاه	معیار در دسترس بودن			معیار قابلیت اطمینان			
	زمان در سرویس بودن واحد	کیفیت سوخت	تعداد تریپ در واحد	MTBF	MTTF	MTTR	MTWR
نیروگاه سمنگان	۱	۱	۰/۸۰۰	۰/۴۰۰	۰/۳۵۴	۰/۸۵۷	۱
نیروگاه گهران	۰/۹۹۳	۰/۳۳۳	۰	۰	۰	۱	۰
نیروگاه کهنوج	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۱

جدول ۱۰. ماتریس مطلوبیت نهایی در روش MAUT

نیروگاه	معیار در دسترس بودن			معیار قابلیت اطمینان			
	زمان در سرویس بودن واحد	کیفیت سوخت	تعداد تریپ در واحد	MTBF	MTTF	MTTR	MTWR
نیروگاه سمنگان	۱	۱	۰/۵۲۲	۰/۱۰۱	۰/۰۷۷	۰/۶۳۲	۱
نیروگاه گهران	۰/۹۸۴	۰/۰۶۸	۰	۰	۰	۱	۰
نیروگاه کهنوج	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۱

جدول ۱۱. امتیاز نهایی گزینه‌ها با استفاده از روش MAUT

نیروگاه	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
امتیاز	۰/۵۶۴	۰/۲۳۸	۰/۶۸۰
رتبه	دوم	سوم	اول

۴-۴- روش Topsis

روش تاپسیس یکی از روشهای تصمیم‌گیری چند معیاره (MADM) است که به رتبه‌بندی گزینه‌ها می‌پردازد. در این روش از دو مفهوم "ایده آل مثبت و منفی" و "شباهت به ایده آل" استفاده گردیده است. ایده آل همانطور که از نام آن پیداست، آن حلی است که از هر جهت بهترین باشد که بیشتر در عمل وجود نداشته و سعی بر آن است که به آن نزدیک شویم. به منظور اندازه‌گیری شباهت یک طرح (یا گزینه) به ایده آل مثبت و ایده آل منفی، فاصله آن طرح (یا گزینه) از ایده آل مثبت و ایده آل منفی اندازه‌گیری خواهد شد. سپس گزینه‌ها بر اساس نسبت فاصله از ایده آل منفی به مجموع فاصله از ایده آل مثبت و ایده آل منفی ارزیابی و رتبه‌بندی می‌خواهند شد.

در روش تاپسیس، ابتدا ماتریس تصمیم را به روش نرم اقلیدسی (معادله ۹) نرمال کرده و سپس با ضرب وزن هر معیار در اعداد نرمال شده (تشکیل ماتریس V از طریق معادله ۱۰) و محاسبه فاصله هر گزینه نسبت به گزینه ایده آل مثبت و گزینه ایده آل منفی (معادله ۱۱)، رتبه‌بندی نهایی گزینه‌ها بر اساس معادله ۱۲ به دست می‌آید. نتایج حاصل از حل گام به گام مسئله در جداول ۱۲ الی ۱۴ ارائه شده است.

$$r_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sqrt{\sum_j a_{ij}^2}} \quad (9)$$

$$V_{ij} = r_{ij} \times W_j \quad (10)$$

$$S_i^+ = \sqrt{\sum_j (V_{ij} - V_j^+)^2} \quad , \quad S_i^- = \sqrt{\sum_j (V_{ij} - V_j^-)^2} \quad (11)$$

$$C_i = \frac{S_i^-}{S_i^- + S_i^+} \quad (12)$$

جدول ۱۲. ماتریس تصمیم نرمال شده به روش نرم اقلیدسی

نیروگاه	معیار در دسترس بودن			معیار قابلیت اطمینان			
	زمان در سرویس بودن واحد	کیفیت سوخت	تعداد تریپ در واحد	MTBF	MTTF	MTTR	MTWR
نیروگاه سمنگان	۰/۶۶۷	۰/۸۷۳	۰/۳۱۲	۰/۴۴۲	۰/۴۲۴	۰/۲۴۱	۰/۲۳۶
نیروگاه گهران	۰/۶۶۵	۰/۴۳۶	۰/۹۳۷	۰/۱۴۷	۰/۱۷۰	۰/۱۲۰	۰/۹۴۳
نیروگاه کهنوج	۰/۳۳۵	۰/۲۱۸	۰/۱۵۶	۰/۸۸۵	۰/۸۹۰	۰/۹۶۳	۰/۲۳۶

جدول ۱۳. ماتریس V در روش TOPSIS

نیروگاه	معیار در دسترس بودن			معیار قابلیت اطمینان			
	زمان در سرویس بودن واحد	کیفیت سوخت	تعداد تریپ در واحد	MTBF	MTTF	MTTR	MTWR
نیروگاه سمنگان	۰/۰۱۷۴	۰/۰۷۵۹	۰/۰۴۷۴	۰/۰۵۳۹	۰/۰۴۷۹	۰/۰۴۹۵	۰/۰۳۳۲
نیروگاه گهران	۰/۰۱۷۳	۰/۰۳۷۹	۰/۱۴۲۴	۰/۰۱۷۹	۰/۰۱۹۱	۰/۰۲۴۸	۰/۱۳۲۹
نیروگاه کهنوج	۰/۰۰۹۰	۰/۰۱۸۹	۰/۰۲۳۷	۰/۱۰۸۰	۰/۱۰۰۵	۰/۱۹۸۴	۰/۰۳۳۲

جدول ۱۴. امتیاز نهایی گزینه‌ها با استفاده از روش تاپسیس

نیروگاه	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
S_i^+	۰/۰۸۶	۰/۲۳۳	۰/۱۸۳
S_i^-	۰/۲۳۶	۰/۱۷۵	۰/۲۳۰
C_i	۰/۷۳۲	۰/۴۲۹	۰/۵۵۷
رتبه	اول	سوم	دوم

۴-۵- روش EDAS

پس از روش تاپسیس از روش (EDAS) استفاده می‌شود. در این روش پس از تشکیل ماتریس تصمیم ابتدا میانگین داده‌های را در هر معیار بدست آورده و سپس برای هر $x(ij)$ فاصله مثبت و منفی را با توجه به نوع معیار (مثبت یا منفی) بدست آورده و پس از آن مجموع وزنی فواصل مثبت و منفی را برای هر گزینه محاسبه خواهد شد. سپس آن مقادیر نرمال شده مجموع وزنی فواصل مثبت و منفی را محاسبه کرده و در نهایت با میانگین گرفتن از مجموع فواصل مثبت و منفی نرمال شده برای هر گزینه می‌توان رتبه گزینه‌ها را مشخص نمود.

این روش، یکی از روش‌های جبرانی در تصمیم‌گیری چندمعیاره است که برای رتبه‌بندی گزینه لازم است گام‌های زیر به ترتیب طی شود. لازم به ذکر است معادلات ۱۴ و ۱۵ به ترتیب برای معیارهای مثبت و منفی به کار گرفته می‌شود. نتیجه حل مسئله با استفاده از این روش در جدول ۱۵ ارائه شده است.

$$AV_j = \frac{\sum x_{ij}}{n} \quad (13)$$

$$PDA_{ij} = \frac{\max(0, x_{ij} - AV_j)}{AV_j}, \quad NDA_{ij} = \frac{\max(0, AV_j - x_{ij})}{AV_j} \quad (14)$$

$$PDA_{ij} = \frac{\max(0, AV_j - x_{ij})}{AV_j}, \quad NDA_{ij} = \frac{\max(0, x_{ij} - AV_j)}{AV_j} \quad (15)$$

$$SP_i = \sum W_j \times PDA_{ij}, \quad SN_i = \sum W_j \times NDA_{ij} \quad (16)$$

$$NSP_i = \frac{SP_i}{\max\{SP_i\}}, \quad NSN_i = 1 - \frac{SN_i}{\max\{SN_i\}} \quad (17)$$

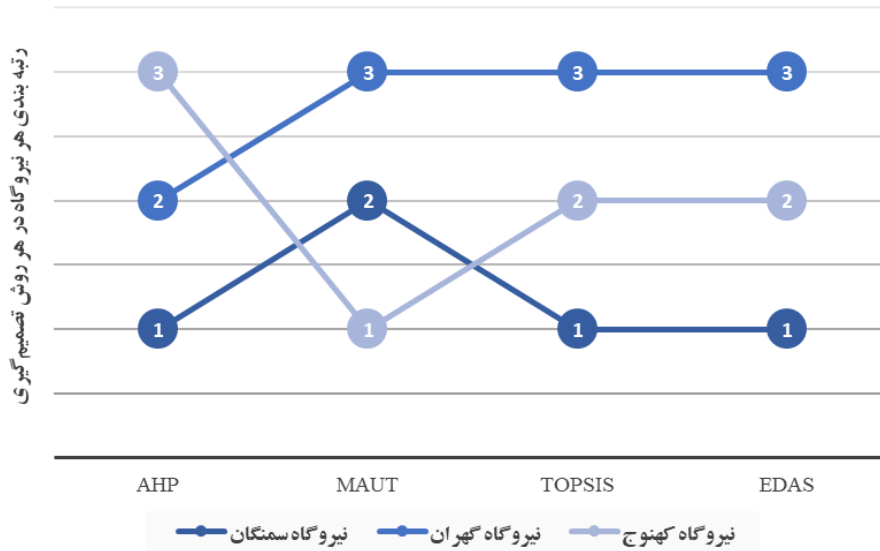
$$AS_i = \frac{NSP_i + NSN_i}{2} \quad (18)$$

جدول ۱۵. امتیاز نهایی گزینه‌ها با استفاده از روش EDAS

نیروگاه	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
SP_i	۰/۳۳۳	۰/۱۵۵	۰/۴۶۱
SN_i	۰/۰۲۸	۰/۶۱۷	۰/۲۶۳
NSP_i	۰/۷۲۲	۰/۳۳۶	۱
NSN_i	۰/۹۵۴	۰	۰/۵۷۳
AS_i	۰/۸۳۸	۰/۱۶۸	۰/۷۸۷
رتبه	اول	سوم	دوم

۵- تجزیه و تحلیل و ادغام نتایج

با توجه به نتایج بدست آمده حاصل از روش‌های مختلف و با بررسی شکل (۲) می‌توان دریافت که دو روش TOPSIS و EDAS نتایج مشابهی ارائه می‌دهند. همچنین روش AHP در انتخاب بهترین نیروگاه مشابه دو روش مذکور عمل کرده و تنها در دو اولویت دیگر خروجی متفاوتی را شاهد هستیم. به علاوه در روش MAUT، اولویت سوم مشابه با دو روش مذکور بوده و اولویت اول و دوم متفاوتی استخراج شده است.

شکل ۲. مقایسه نتایج روش های مختلف

با توجه به تفاوت خروجی های حاصل از رتبه بندی نیروگاه ها با استفاده از روش های مختلف، به منظور اجماع نظر و انجام رتبه بندی نهایی، در ادامه ادغام نتایج با استفاده از روش کاپلند، مطابق جدول (۱۶) انجام شده است. نتیجه ادغام نشان دهنده این است که نیروگاه سمنگان در بالاترین اولویت قرار دارد، حال آنکه نیروگاه کهنوج و در آخر نیروگاه گوهران در رتبه های دوم و سوم قرار می گیرند.

جدول ۱۶. نتیجه حاصل از ادغام چهار روش با استفاده از روش کاپلند

رتبه نهایی	پیروزی منهای شکست	مجموع پیروزی ها	نیروگاه کهنوج	نیروگاه گهران	نیروگاه سمنگان	روش کاپلند
اول	۲	۲	۱	۱	۰	نیروگاه سمنگان
سوم	-۲	۰	۰	۰	۰	نیروگاه گهران
دوم	۰	۱	۰	۱	۰	نیروگاه کهنوج
-	-	-	۱	۲	۰	مجموع شکست ها

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادات آتی

افزایش مصرف برق به طور بی سابقه در کشور هم در بخش خانگی و هم در بخش صنعتی، منجر به قطعی‌های پراکنده شهری و ایجاد مشکل برای بخش تولیدی و صنعتی نموده است. یکی از راه‌های ایجاد ثبات در تأمین برق صنایع به ویژه کارخانجات فولادی که بخشی راهبردی از صنعت کشور هستند، تأسیس نیروگاه و استفاده از ظرفیت اختصاصی نیروگاه‌ها بدون وابستگی به شبکه سراسری برق کشور است. در این پژوهش، به دنبال تعیین بهترین نیروگاه جهت تأمین برق قابل اطمینان برای کارخانجات فولادسازی گل‌گهر با تکیه بر چهار روش تصمیم‌گیری چندمعیاره هستیم. به این منظور، ابتدا شاخص‌ها و معیارهای تأثیرگذار در انتخاب برترین نیروگاه با مشارکت خبرگان صنعت شناسایی شده و در گام بعد داده‌های مورد نیاز به صورت کمی و کیفی از بدنه کارشناسی و سامانه‌های اطلاعاتی موجود در شرکت گل‌گهر استخراج شد. سپس وزن معیارها با استفاده از دو روش ماتریس مقایسه زوجی و شانون محاسبه شد و در انتها رتبه‌بندی گزینه‌ها با استفاده از چهار روش تصمیم‌گیری چندمعیاره شامل روش‌های AHP، MAUT، TOPSIS و EDAS صورت گرفت. در انتها، پس از ادغام نتایج حاصل از حل مسوله با استفاده از روش‌های مذکور، نیروگاه سمنگان به عنوان برترین نیروگاه مشخص شد و نیروگاه‌های گهران و کهنوج رتبه‌های دوم و سوم را کسب کردند.

برای توسعه این پژوهش، پیشنهاد می‌شود شاخص‌های تصمیم‌گیری دیگری علاوه بر شاخص‌های کلیدی عملکرد در حوزه نگهداری و تعمیرات به مسئله افزوده شود. استفاده از روش‌های جدید تصمیم‌گیری نظیر روش بهترین-بدترین (BWM) یا بهره‌گیری از سایر روش‌های ادغام در رتبه‌بندی نهایی گزینه‌ها می‌تواند دیگر مسیر توسعه این پژوهش باشد. همچنین در نظر گرفتن برخی پارامترهای مسئله به عنوان متغیرهای فازی و دارای عدم قطعیت و استفاده از نسخه‌های فازی روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره نیز از دیگر پیشنهادات توسعه است.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم

سپاسگذاری

نویسندگان پژوهش حاضر از داوران محترم بابت ارائه نظرات و پیشنهادات ارزشمند کمال تشکر و قدردانی را دارند. همچنین از جناب آقای دکتر محمد موسی زاده و سید محسن توحیدی برای کمک‌های فراوانی که در تهیه و جمع‌آوری داده‌ها و ویرایش ادبی نقش مهمی داشته‌اند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

ORCID

Seyed Ali Tohidi	 http://orcid.org/0009-0001-0974-2127
Mohammad Mousazadeh	 http://orcid.org/0000-0003-1792-0172
Majid Mirzaei Ghazani	 http://orcid.org/0000-0002-7606-9464
Nasser Safaie	 http://orcid.org/0000-0003-1889-2230

منابع

لطفی، پوریا، ملکی، اکبر، شهرکی شهر آبادی؛ رضا و احمدی، محمد حسین. (۱۴۰۰). پتانسیل سنجی مزرعه های خورشیدی با روش های تصمیم گیری چند معیاره در ایران، نشریه شیمی و مهندسی شیمی ایران، دوره ۴۰، شماره ۳. [doi: 10.30488/GPS.2019.85992](https://doi.org/10.30488/GPS.2019.85992)

منظوری، داوود منظوری و رحیمی، علیرضا. (۱۳۹۴). اولویت بندی نیروگاه های تولید برق در ایران با استفاده از مدل های تصمیم گیری چند شاخصه، پژوهشنامه اقتصاد انرژی ایران، سال چهارم، شماره ۱۴. [HTTPS://DOI.ORG/10.30488/GPS.2019.85992](https://doi.org/10.30488/GPS.2019.85992)

عباسی قله سرخ، رضا. (۱۳۹۸). شناسایی و رتبه بندی راهبرد های مؤثر در بهبود عملکرد زنجیره تأمین با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، هفتمین کنفرانس ملی رویکردهای نوین مدیریت، اقتصاد و حسابداری.

پورجواد، ساسان، خوشاب، سپیده؛ فرح گل، پوریا و رضایی، قاسم. (۱۴۰۰). ارزیابی عوامل ریسک زنجیره تأمین با استفاده از روش AHP فازی (مورد مطالعه: نیروگاه دالاهو)، نشریه علمی آماد، دوره بیستم، شماره ۷۹.

<https://dx.doi.org/10.22034/lot.2022.210990.1155>

افشاریان، سوده و سهرابی عادل، لیلا سهرابی. (۱۴۰۰). رتبه بندی احداث برترین مزارع نیروگاه های بادی و خورشیدی با استفاده از روش AHP با در نظر گرفتن شاخص های اقتصادی و مالی ایران فصلنامه علمی انرژی های تجدیدپذیر و نو، سال هشتم، شماره اول، ص ص ۴۸-۵۵.

<https://dor.isc.ac/dor/20,1001,1,24234931,1400,8,1,6,0>

خلیفه سلطانی، سید رشید. (۱۴۰۰). استفاده از روش فرآیند تحلیل سلسله مراتبی برای اولویت بندی میزان تاثیر واحدهای مختلف شرکت توزیع برق در زنجیره تأمین (مطالعه موردی شرکت توزیع برق یزد). دومین کنفرانس بین المللی چالش ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری.

امیدیان، مجتبی و حیدریه، سید عبدالله (۱۳۹۷)، اولویت بندی راهبرد زنجیره تأمین در تولید برق به روش تحلیل سلسله مراتبی فازی، دومین کنفرانس بین المللی مدیریت و کسب و کار.

References

Atmaca, Ediz, and Hasan Burak Basar. "Evaluation of power plants in Turkey using Analytic Network Process (ANP)." *Energy* ۴۴, ۱ (۲۰۱۲): ۵۵۵-۵۶۳.

<https://doi.org/10.1016/j.energy.2012.05.046>

Buket Karatop, Busra Taskan, Elanur Adar, Cemalettin Kubat. " Decision analysis related to the renewable energy investments in Turkey based on a Fuzzy AHP-EDAS-Fuzzy FMEA approach." *Journal of Computers & Industrial Engineering* ۱۵۱ (۲۰۲۱) ۱۰۶۹۵۸

<https://doi.org/10.1016/j.cie.2020.106958>

Garg, R. K., V. P. Agrawal, and V. K. Gupta. "Coding, evaluation and selection of thermal power plants–A MADM approach." *International Journal of Electrical Power & Energy Systems* ۲۹,۹ (۲۰۰۷): ۶۵۷-۶۶۸.

<https://doi.org/10.1016/j.ijepes.2006.08.002>

Patel, Rakesh Kumar, and Ravi K. Dwivedi. "Determination of Critical Component Failure in Thermal Power Station by Using Multi-criteria Decision-Making Methods." *Journal of Failure Analysis and Prevention* ۲۰ (۲۰۲۰): ۳۵۳-۳۵۷.

<https://doi.org/10.1007/s11668-020-00830-8>

Singh, D. P., Abhishake Chaudhary, and Vijayant Maan. "Selection of heat exchanger for heat operation by multiple attribute decision making (MADM) approach." *International Journal of Engineering Research & Technology* ۲,۱۰ (۲۰۱۳): ۳۰۷۲-۳۰۸۰.

Taylan, Osman, et al. "Assessment of energy systems using extended fuzzy AHP, fuzzy VIKOR, and TOPSIS approaches to manage non-cooperative opinions." *Sustainability* ۱۲,۷ (۲۰۲۰): ۲۷۴۵.

<https://doi.org/10.3390/su12072745>

Zare, Kazem, Javad Mehri-Tekmeh, and Sepideh Karimi. "A SWOT framework for analyzing the electricity supply chain using an integrated AHP methodology combined with fuzzy-TOPSIS." *International strategic management review* ۳,۱-۲ (۲۰۱۵): ۶۶-۸۰.

<https://doi.org/10.1016/j.ism.2015.07.001>

Maleki, Lotfi, Pouria, Shahraki Shahabadi, & Ahmadi. (۲۰۲۱). Potential assessment of solar farms using multi-criteria decision-making methods in Iran. *Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*, ۴۰(۳), ۲۵۱-۲۷۱. [In Persian]

Manzoor, Davoud Manzoor and Rahimi, Alireza (۲۰۱۵). Prioritizing power generation plants in Iran using multi-attribute decision-making models, *Iranian Energy Economics Research Journal*, Year ۴, Issue ۱۴. [In Persian]

Abbasi Qole Sorkh, Reza. (۲۰۱۹). Identifying and ranking effective strategies in improving supply chain performance using the Analytic Hierarchy Process (AHP), *Seventh National Conference on New Approaches to Management, Economics and Accounting*. [In Persian]

Pourjavad, Sasan, Khoshab, Sepideh; Farahgol, Pouria and Rezaei, Ghasem. (۲۰۱۲). Assessment of supply chain risk factors using the fuzzy AHP method (case study: Dalaho Power Plant), *Amad Scientific Journal*, Volume ۲۰, Number ۷۹. [In Persian]

Afsharian, Soudeh and Sohrabi Adel, Leila Sohrabi. (۲۰۲۱). Ranking the construction of the best wind and solar power plants using the AHP method, considering Iran's economic and financial indicators. *Quarterly Journal of Renewable and New Energies*, Year ۸, Issue ۱, pp. ۴۸-۵۵. [In Persian]

Khalifa Soltani, Seyed Rashid. (۲۰۲۱). Using the Analytic Hierarchy Process Method to Prioritize the Impact of Different Units of an Electricity Distribution Company in the Supply Chain (Case Study of Yazd Electricity Distribution Company). Second International Conference on Challenges and New Solutions in Industrial Engineering, *Management and Accounting*. [In Persian]

Omidian, Mojtaba and Heydari, Seyed Abdullah (۲۰۱۸), Prioritizing supply chain strategy in electricity generation using fuzzy analytic hierarchy process, *Second International Conference on Management and Business*. [In Persian]

پیوست ۱. ماتریس‌های مقایسات زوجی روش AHP

جدول پ ۱. ماتریس مقایسات زوجی معیارهای اصلی

ماتریس هدف	در دسترس بودن	قابلیت اطمینان
در دسترس بودن	۱	۹
قابلیت اطمینان	۰/۱۱	۱

جدول پ ۲. ماتریس مقایسات زوجی زیرمعیارهای مربوط به معیار در دسترس بودن

در دسترس بودن	تعداد تریپ در واحد	کیفیت سوخت	زمان در سرویس بودن واحد
زمان در سرویس بودن واحد	۹	۵	۱
کیفیت سوخت	۴	۱	۰/۲
تعداد تریپ در واحد	۱	۰/۲۵	۰/۹۱

جدول پ ۳. ماتریس مقایسات زوجی زیرمعیارهای مربوط به معیار در دسترس بودن

قابلیت اطمینان	MTBF	MTTF	MTTR	MTWR	تکرار خرابی واحد
MTBF	۱	۱	۱	۷	۶
MTTF	۱	۱	۲	۶	۸
MTTR	۱	۰/۵	۱	۵	۸
MTWR	۰/۱۴	۰/۱۷	۰/۲	۱	۶
تکرار خرابی واحد	۰/۱۷	۰/۱۲۵	۰/۱۲۵	۰/۱۷	۱

جدول پ ۴. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار MTBF

زیرمعیار MTBF	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۳	۰/۵۰
نیروگاه گهران	۰/۳۳	۱	۰/۱۷
نیروگاه کهنوج	۲	۶	۱

جدول پ ۵. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار MTTF

زیرمعیار MTTF	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۳	۰/۵۰
نیروگاه گهران	۰/۳۳	۱	۰/۲۰
نیروگاه کهنوج	۲	۵	۱

جدول پ ۶. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار MTTR

زیرمعیار MTTR	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۲	۰/۲۵
نیروگاه گهران	۰/۵۰	۱	۰/۱۲۵
نیروگاه کهنوج	۴	۸	۱

جدول پ ۷. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار MTWR

زیرمعیار MTWR	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۰/۲۵	۱
نیروگاه گهران	۴	۱	۴
نیروگاه کهنوج	۱	۰/۲۵	۱

جدول پ ۸. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار تکرار خرابی

زیرمعیار تکرار خرابی	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۰/۳۳	۲
نیروگاه گهران	۳	۱	۶
نیروگاه کهنوج	۰/۵۰	۰/۱۷	۱

جدول پ ۹. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار زمان در سرویس بودن واحد

زیرمعیار زمان در سرویس بودن واحد	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۱	۲
نیروگاه گهران	۱	۱	۲
نیروگاه کهنوج	۰/۵۰	۰/۵۰	۱

جدول پ ۱۰. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار کیفیت سوخت

زیرمعیار کیفیت سوخت	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۰/۳۳	۲
نیروگاه گهران	۳	۱	۶
نیروگاه کهنوج	۰/۵۰	۰/۱۷	۱

جدول پ ۱۱. ماتریس مقایسات زوجی گزینه‌ها نسبت به زیرمعیار تعداد تریپ در واحد

زیرمعیار تعداد تریپ در واحد	نیروگاه سمنگان	نیروگاه گهران	نیروگاه کهنوج
نیروگاه سمنگان	۱	۲	۴
نیروگاه گهران	۰/۵۰	۱	۲
نیروگاه کهنوج	۰/۲۵	۰/۵۰	۱